

Helsingfors/Mariehamn 28.10.2020

Nr 49/20

Hänvisning Ålands lagtings skrivelser
2.10.2020 nris 226, 228 och
229/2019 (rätteligen 2020).

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 2.10.2020 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om temporärt tilläggsstöd till arbetsgivare som har beviljats sysselsättningsstöd för anställning inom näringslivet,
2. Landskapslag om temporärt tilläggsstöd till arbetslösa för start av företagsverksamhet,
3. Landskapslag om ändring och temporär ändring av landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Landskapslagarna gör det möjligt att temporärt bevilja tilläggsstöd till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet och som har beviljats sysselsättningsstöd för anställning samt att under en begränsad tidsperiod bevilja ett tilläggsstöd till arbetslösa arbetssökanden som ämnar starta företagsverksamhet. Tilläggsstöden kan beviljas under tidsperioden 1.11.2020 – 30.6.2021. Tilläggsstöden föranleder temporära ändringar i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och de myndigheter och inrättningar som lyder under den. Landskapslagarna

gäller även socialvård, näringsverksamhet samt främjande av sysselsättningen vilka helt eller med vissa undantag varom nu inte är fråga utgör landskapsbehörighet enligt självstyrelselagens 18 § 13, 22 och 23 punkter.

Landskapslagarnas bestämmelser berör de i 2 kap. i grundlagen reglerade grundläggande fri- och rättigheterna, på vilket område lagstiftningsbehörigheten enligt 27 § 1 och 2 punkterna i självstyrelselagen tillkommer riket. Enligt grundlagens 18 § har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Det allmänna ska sörja för skyddet av arbetskraften. Det allmänna ska främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Bestämmelser om rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning utfärdas genom lag. Grundlagens 19 § 2 mom. förutsätter att var och en genom lag ska garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av försörjare. Landskapslagstiftningen är avsedd att främja dessa grundrättigheter.

Besvär bestämmelserna i landskapslagen om temporärt tilläggsstöd till arbetsgivare som har beviljats sysselsättningsstöd för anställning inom näringslivet och landskapslagen om temporärt tilläggsstöd till arbetslösa för start av företagsverksamhet överensstämmer med 25 § i självstyrelselagen.

Enligt förarbetena ska de temporära tilläggsstöden beviljas i form av stöd av mindre betydelse enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

Ikraftträdelsebestämmelserna i landskapslagarna bemyndigar landskapsregeringen att med stöd av 20 § 3 mom. i självstyrelselagen bestämma när landskapslagarna helt eller delvis ska träda i kraft. Enligt nämnda lagrum kan lagtinget bemyndiga landskapsregeringen att bestämma att en landskapslag helt eller delvis ska träda i kraft redan innan republikens president har fattat beslut om utövande av sin vetorätt om ett anslag i landskapets budget förutsätter att en landskapslag stiftas och det finns särskilda skäl för att landskapslagen ska träda i kraft snabbt. Det är således fråga om ett undantagsförfarande som förutsätter särskilda skäl. I landskapslagarnas förarbeten anges att landskapsregeringen anser det viktigt att det stödsystem som föreslås för arbetsgivare och för de som vill starta företagsverksamhet ska kunna träda i kraft så snart som möjligt, redan innan den lagstiftningskontroll som avses i 19 § i självstyrelselagen är slutförd. Landskapsregeringens förslag till fjärde tilläggsbudget för år 2020 förutsätter att landskapslagarna stiftas för att förverkliga de föreslagna stödsystemen så snabbt som möjligt. Avsikten är att de föreslagna lagarna ska träda i kraft vid tidigast möjliga tidpunkt hösten 2020, så att de temporära tilläggsstöden kan börja utbetalas i anknytning till

de sysselsättningsstöd som beviljas för tidsperioden 1.11.2020 – 30.6.2021. I landskapsregeringens förslag till den fjärde tilläggsbudgeten föreslås ett tilläggsanslag om 10.000 euro vilket tillsammans med outnyttjade anslag på budgetmomentet kan användas för utgifter under år 2020 för ett temporärt tilläggsstöd till arbetsgivare som beviljas sysselsättningsstöd för anställning inom näringslivet samt till arbetslösa som beviljats sysselsättningsstöd för start av företagsverksamhet. I budgetförslaget förutsätts att landskapsregeringen avlämnar separata lagförslag om lag om temporärt tilläggsstöd till arbetsgivare inom näringslivet och till arbetslösa för start av företagsverksamhet. Med beaktande av det som anförs ovan anser Ålandsdelegationen att förutsättningarna i självstyrelselagens 20 § 3 mom. formellt uppfylls, varför ikraftträdelsebestämmelserna inte föranleder anmärkningar från delegationens sida.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Pellonpää och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare